

Hope College

Hope College Digital Commons

Van Raalte Papers: 1840-1849

Van Raalte Papers

12-11-1840

Letter from Cornelius Vander Meulen to His "Brothers in Christ"

Cornelius Vander Meulen

Henry ten Hoor

Follow this and additional works at: https://digitalcommons.hope.edu/vrp_1840s

Published in *Ter Nagedachtenis van Rev. Cornelius van der Meulen, 1875*, pp. 47-49 and in *De Apostel van Zeeland uit de Dagen der Afscheiding* by F. J. Staal, [n.d.] pp. 45-47.

Recommended Citation

Vander Meulen, Cornelius and ten Hoor, Henry, "Letter from Cornelius Vander Meulen to His "Brothers in Christ"" (1840). *Van Raalte Papers: 1840-1849*. 230.

https://digitalcommons.hope.edu/vrp_1840s/230

This Book is brought to you for free and open access by the Van Raalte Papers at Hope College Digital Commons. It has been accepted for inclusion in Van Raalte Papers: 1840-1849 by an authorized administrator of Hope College Digital Commons. For more information, please contact digitalcommons@hope.edu.

December 11, 1840

Middelharnis

A letter of Cornelius Vander Meulen to his "brothers in Christ." He mentions the Dordt church order because it was an issue at the recent synod he attended in Amsterdam. He also indicates that he dislikes the controversy in the church and makes a negative comment about Rev. Hendrik P. Scholte.

Published in *Ter Nagedachtenis van Rev. Cornelius van der Meulen*, 1875, pp. 47-49 and in *De Apostel van Zeeland uit de Dagen der Afscheiding* by F. J. Staal, [n.d.] pp. 45-47.

In Dutch; translation by Dr. Henry ten Hoor.

TER NAGEDACHTENIS

VAN

Rev. Cornelius van der Meulen.

Entered According to Act of Congress in the year of our Lord, 1876,
by J. Van Strien, in the Office of the Librarian of
Congress, at Washington.

GRAND RAPIDS, MICH.:
"DE STANDAARD DRUKKERIJ," LYON STRAAT,
1876.

zijn, daar ergeren hier beteekende in zonde te leiden, en zoo het steekdragen onzen broeder eeue aanleiding was tot afgoderij, zoo onze broeder die steek beschouwde als heiliger dan een gewone hoed, dan liever in eeuwigheid geen steek gedragen dan mijn broeder geergerd. In dien strijd uit te strijden bewees mijn vader de kerk van Christus in Zeeland eene gewigtige dienst.

Ook door volstrekt zich niet te willen mengen in den kerkelijken strijd, in die dagen in de Afscheiden Kerk zelve gevoerd, niet zich aan eenige rigting aan te sluiten, tot niemands aanhang te willen behooren, geen leuzen over te willen nemen, niet "mijn standpunt" in te willen nemen.— Hij wilde niet "de man" zijn, noch het een ander laten zijn, hij wilde noch drijven noch gedreven worden. Des noods kwam hij diegenen, die hem wilden medeslepen of zijne gemeenten, krachtig tegen. Hij bleef een eenvoudig Evangeliedienaar, er meer op uit zijnde om zondaars te winnen en Gods kinderen te troosten en op te bouwen, dan wel zekere denkbeelden door te drijven, zekere stokpaardjes te rijden. Hij was alleen een trouwe wachter der kudde aan hem toevertrouwd, gezond Christendom voorstaande, maar in eenvoudigheid, zonder dat tot een leus te maken of een baasje daardoor te worden of er anderen baasjes door te maken. Van geen van die beide leuzen voorwerpelijk en onderwerpelijk wilde hij iets weten en daarin heeft hij Zeeland veel goed gedaan.

De volgende brief door hemzelve geschreven, door broeder Jan de Pree vele jaren bewaard en ons op ons verzoek geworden, drukt dat beter uit dan eenige woorden van ons het zouden kunnen doen. De aanleiding tot dien brief was eene hevige twist tusschen twee der leiders der afscheiding en hunnen respektieven aanhang, gepaard met hartsogtelijke verdenking, beschuldiging, enz., enz., van al hetwelk wij geen kroniekschrijvers wenschen te worden.

De brief is als volgt:

Middelharnis, 11 Decèmbcr, 1840.

EERWAARDE EN HARTELIJK GELIEFDE BROEDERS IN CHRISTUS!

"Hier nevens ingesloten bekomt UE. een brief van de Synode, gehouden te Amsterdam, daar ik in de laatste dagen lid van hen geweest. Het was mij tot droefheid dat ik het niet geweten heb, dat zij vergaderd waren, doch toen ik zulks vernam, heb ik mij dadelijk derwaarts begeven. Ik gevoelde mijne verplichting om tot welzijn van Gods kerk mede te werken, tot rust en vrede, want wie, die Zion bemint, zal niet treurig en bedroefd zijn als hij ziet dat twist en haat in onze dagen hand over hand toenemen? Wat kan hier anders het gevolg van zijn, dan dat de Heere zich verbergt om regtvaardige redenen en de gemeente verwoest en verstroot?

Ik hoop dat de Heere door dezen weg mag opstaan om ons in den regten weg te leiden, en niet verder te gaan dan de Heere opent, opdat wij meer en meer onze eigene sterkten mogen verliezen en eigen zin en wil door almachtige genade ten ondergebracht worde. Om de rust der kerk en omdat mijne eenige begeerte is dat de Heere mij als den minst en onwaardigsten mogt gebruiken in Zijne gemeente en om aan Zijne schapen, die nog in de wereld leven, als een middel de roepende stem van bekeering te brengen, om de treurige Zion's kinderen te vertroosten, en de meer bevestigden zoowel de breuken te ontdekken als de vertroostingen van den onveranderlijken Verbondsgod voor te houden—om die reden, zeg ik, ben ik naar Amsterdam gegaan.

Zwaar was mij de strijd en aanvechting, zooals gij denken kunt, doch het werd mij gegeven des Heeren aangezicht te zoeken, en mij voor hem neder te leggen, dat ik liever alles wilde verlaten, liever te schande worden, dan iets te doen dat tegen den Heere aanliep. Ik ben evenwel niet beschuamd, den Heere zij de eer en lof. Ik ben minzaam ontvangen. Ik heb mijne zaken opregt en blank blootgelegd, mij overgegeven tot geruststelling der kerk, om in alles

onderzocht te worden of ik dwaling koesterde, en ik mij dan aan de kerk en hare ordening onderwierp. Ik heb mij overgegeven aan alle de leeraars en ouderlingen, en nadat zij van alles voldoening ontvangen hadden, ben ik van allen broederlijk en hartelijk erkend.

Daarop werd ik verzocht te sluiten, wij zongen Ps. 119: 14; daarna mocht ik den Heere aanloopen, en na het gebed verzocht Ds. de Cock nog te zingen Ps. 133:2.

Ik was ootmoedig verblijd in den Heere, die mij onder alle strijd en moeite in- en uitwendig niet gescheurd had van zijn volk. Och dat de Heere ze allen mogt brengen om niet tegen elkander over te gaan staan in den strijd, want daar kan de Heere niet wonen. Wij hebben de Dordtsche kerkorde aangenomen als een algemeenen band. Mogt dit nu ook eens een weg zijn voor uw geliefden leeraar. Och doet uw best maar. Maar wat zeg ik? Mogt gij tot den Heere vlugten, dat gij eens broederlijk en hartelijk mogt vereenigen, dat wij eens mogten zingen Ps. 122. Nu, broeders, ik hoop dat gij veel den Heere moogt ontmoeten, en dat in een arm uitgeledigd zondaars bestaan. Vreest voor slaafsche en wettische dienstbaarheid, voor werkeilige gronden; maar aan de andere zijde waakt voor een opgedrongen geloof dat niet door den Heiligen Geest is uitgewerkt, laat nooit uw geloof geen Christus worden. Staat veel naar ontblootende genade, naar de rechte kennis van de twee verbonden in Adam en Christus, opdat Hij tot alles in allen mag worden, en dat niet alleen in den aanvang maar ook in den voortgang vooral.

Wij mogen bij ons nog al bewaard worden voor verdeeldheden. Ook mogen wij nog zien nadat de Heere de stem uitwendig laat hooren, dat Hij ook inwendig roept en er nog zondaars in Zion geboren worden.

Onze Koning is ook tegen de vervolging. De Commissie uit onze vergadering heeft Z. M. trouw en ernstig behandeld. Hij had een hoorend oor.

Over het algemeen is er nog veel voor hem te bidden onder Gods kinderen.

Hoe of het met Ds. Scholte is, weet ik op dit oogenblik niet, ik vrees dat hij niet zal toestemmen, het zijn twee strijdende karakters tegen elkander. Ik hoop de Heere zal hem veranderen: en laten wij voorzigtig handelen, want wij zijn maar al te dikwijls blind in de handelingen van den Heere. Wat hebben wij toch noodig: "Heere ontdek mijnne oogen."

Nu broeders, de Heere zij met u. Hij zij uw voor- en achtertocht, uw wolk en vuurkolom. Groet alle de broeders van mij, vergeet ook uwen leeraar niet, groet hem ook van mijne vrouw en van mij; en na mij en Gods kerk aan uwe gebeden te hebben aanbevolen, ben ik,

UEw. in Christus verbonden Broeder,

G. VAN DER MEULEN,

Herder en Leeraar."

Er is ook terwijl hij te Goes leeraar was iets van hem in druk gekomen, waarin hij zich ook duidelijk uitlaat over de door ons beschrevene tweederlei verschijnselen, in de eerste plaats veler bekeering en krachtige groei der gemeenten, en aan de andere zijde verwijdering en verdenking van broeders van elkander. Naar aanleiding van de aardappelen en vee ziekte, en de armoede, daaruit ontstaande, had de Provinciale Sijnode van Zeeland mijn vader opgedragen eene "opwekking" in het licht te geven "tot het houden van eenen algemeenen dank- vast- en bededag op Woensdag, den 25sten Februarij, 1846. Het schijnt dat in de Afgescheidene Kerk toen nog zoo weinig kerkelijke samenwerking van de Provincies met elkander was, dat er geen algemeen vertegenwoordigend kerkelijk ligchaam was uit hetwelk officieel eene algemeene opwekking kon uitgaan. De opwekking officieel meer de gemeenten van Zeeland aangaande, noodigt echter broederlijk ook de gemeenten in andere Provincien tot deelneming uit.

Die opwekking verscheen in het licht met het opschrift: "Verneeder u dan onder de krachtige hand Gods," en is zooals wij stellig meenen het eenige geschift, dat mijn vader bij

IN MEMORY

OF

REV. CORNELIUS VAN DER MEULEN

Entered According to Act of Congress in the year of our Lord, 1876

by J. Strien, in the Office of the Librarian of
Congress at Washington

Grand Rapids, Mich.

"The Standard Printery," Lyon Street

1876

*Translation by
Dr. Henry ten Hoor,
2001*

Middelharnis, 11 Dec. 1840

Worthy and Dearly Beloved Brothers in Christ!

Enclosed herewith your Worthinesses may receive a letter about the the Synod held in Amsterdam of which I was a member recently. It made me sad that I did not know that they had met, but when I found out, I went there immediately. I felt it to be my duty to insure the wellbeing of God's church by working toward rest and freedom, because who that love Zion shall not be sad and sorrowful as he sees that quarreling and hatred increase rapidly. What can be the result of this but that the Lord hides Himself for righteous reasons and the church is devastated and destroyed.

I hope that the Lord may arise to lead in the right way and not go farther than the Lord intends so that we may more and more lose our own strength and our own purpose may be overthrown by almighty grace. For the peace of the church and because my one desire is that the Lord will use me as the least and unworthiest in His church and to bring me to His sheep who still live in the world as a means of a voice calling to repentance; to comfort the sorrowful children of Zion and to reveal the rights as well as the comforts of the unchangeable Covenant God -- for those reasons, I say, I went to Amsterdam.

I encountered heavy conflict and opposition, as you can imagine, but it was given me to seek the face of the Lord and prostrate myself before the Lord, so that I would rather have left everything, rather become the shame, than to do anything that opposed the Lord. However, I am not ashamed, to God be honor

2

and glory. I was received with condescension I presented my business sincerely and purely, behaved myself seriously. He had a listening ear. Generally there is still much prayer that must be made for him among God's children.

How it is with Rev. Scholte I do not know at the moment; I fear that he will not agree. These are two characters fighting against each other. I hope the Lord will change them; and let us deal carefully because we are so often blind in handling the Lord's business. How necessary it is for us: "Lord, open my eyes!"

Now, Brother, the Lord be with you. May He be your van- and rear-guard, your cloud- and fire-column. Greet all the brothers for me, don't forget your Minister, greet him from my wife and me. And after having commended myself to your prayers in God's church, I am

Your Brother, bound in Christ,

C. van der Meulen,

Pastor and Minister.

Tr.: H. ten Hoor